

Təki, Vətən sağ olsun...

Həmin il qış çox sərt gəlmişdi, yeni il girər-girməz yağmağa başlayan qar hər tərəfi qalın yorğana bürümüşdü, yanvarın ortalarına doğru havanın daha da pisləşməyi barədə proqnozlar verilir, təbiət olacaqlardan xəbərdar kimi göz yaş tökürdü sanki. O sərt, ayazlı, şaxtılı gecə də qar gözələnirdi. O gecə yağdı... Yağan nə yağış, nə də qar oldu, göydən od-alov, güllə yağışı yağdırdı o gecə...

O gecə bu məmləkətin oğullarının iradəsini, gücünü bütün dünya gördü. Sinəsini ağır tırtıllı tankların qabağına sipər edən, qanları, canları ilə imperiya, müstəmləkəçilik, işğalçılıq əleyhinə hayqıran, azadlıq, istiqlaliyyət arzusuyla alışıb-yanan oğulların. O gecə böyük bir millətə qarşı xəyanət, cinayət və bir də dəyanət günü idi, qəhrəmanlıq tarixinin yeni salnaməsi yazıldı o gecə, hər səhifəsində bir ömür, bir tale. Şəhidlik tariximiz təzələndi, bir vaxtlar gəzinti, əyləncə yeri olan Dağüstü park "Şəhidlər Xiyabanı"na çevrildi o gün.

Sıralanan şəhid məzarlarından biri, qara məzar daşından boylanan baxışlar bir nöqtəyə zillənib... Nəsirov Yanvar Şirəli oğlu... İlk növbədə adı ilə diqqətli cəlb edir, eyni ayda doğulub, eyni ayda da dünyasını dəyişib: 01.01.1957 - 20.01.1990. Ağdam rayonunun Gülablı kəndində anadan olub. Onun dünyaya gəlişinə sevinən valideynləri adını Yanvar qoymuşdular. Atası Şirəli, anası Əzəm bu ayın ona uğur, sevinc gətirəcəyinə inanmışdılar bəlkə də. Sən demə...

Yanvar 1974-cü ildə Gülablı kənd orta məktəbini bitirib Bakıya gəlmiş, elə həmin il Bakı Baş Tikinti İdarəsinin nəzdindəki tədris-kurs kombinatına daxil olmuş, bir il sonra həmin kursu bəna-rəngsaz ixtisası üzrə bitirmiş, sonra sürücülük kurslarında təhsilini davam etdirmişdi. III dərəcəli avtomobil sürücüsü vəsiqəsini almışdı, tikinti işlərindən çox yaxşı baş çıxarırdı. 1976-1978-ci illərdə Leninqrad (indiki Sankt-Peterburq) şəhərində Sovet Ordusu sıralarında hərbi xidmətdə olan Yanvar 1977-ci ilin mayında "Kommunist Əməyi zərbəçisi" fəxri adı alır, II dərəcəli döş nişanı ilə təltif olunur, onun ardınca "Sosializm yarışının qalibi" nişanına layiq görülür. Bunlar o dövrün ən yüksək mükafatları idi. Bir müddət Saratov vilayətinin "Komsomolsk su tikinti" trestində, sonra həmin vilayətin Marksov

rayonunun "Pobeda" kolxozunda çalışmış Yanvar 1987-ci ildə Vətənə döndür, Bakıda tikinti idarələrinin birində işə başlayır və həmkəndlisi Almara xanım-la ailə qurur. Almara Nəbiyeva 1980-ci ildə Gülablı kənd orta məktəbini bitirib Ağdam şəhər 70 nömrəli texniki-peşə məktəbində təhsil almışdı. Gülablı sənatoriyasında çalışırdı. Əzəm ana elə ilk tanışlıqlarında bu qızdan xoşu gəlmiş: "Onu Yanvara alacam" deyər düşünmüş, fikrini qətiləşdirdikdən sonra gələcək gəlininə də bildirmişdi. 1988-ci ildə onların oğlu Həsən dünyaya gəlir.

1986-cı ilin yazında Çernobil Atom Elektrik Stansiyasında baş verən qəza bütün ölkəni lərzəyə gətirmişdi. O zaman ölkənin hər yerindən qəzanın nəticələrini qısa müddətdə aradan qaldırmaq məqsədilə insanlar səfərbər edilirdilər. Yanvar da Nərimanov rayonu hərbi komissarlığı tərəfindən səfərbər edilərək qəza yerinə göndərilir. Körpə Həsənin dünyaya gəlişinin qırxıncı günü idi həmin gün. Heç ailə öz arasında bunu qeyd etməyə də imkan tapmamışdı. Bu müddətdə çox bağlanmışdı oğluna, hər səhər evdən işə gedəndə, axşamın düşəcəyini səbirsizliklə gözleyirdi. Axşam evə dönəndə üst-başını dəyişər-dəyişməz onu qolları arasına alıb ehtiyatla köksünə sıxar, qoxusunu içinə çəkərdi. Ailəcanlı idi, körpəsini, gənc qadınıni tək qoyub getmək nə qədər ağır olsa da o zaman Vətən bildiyi ölkənin, dövlətin çağırışından qaçmağı da özünə yaraşdırmadı. Yüksək miqdarda şüa alan Yanvarın vəziyyəti elə oradaca pisləşir, bir ay keçməmiş tərxis olunur.

Bu, onun həyatında ilk böyük zərbə idi, çünki sağlamlığını itirmişdi və təəsüf ki, onu yenidən bərpa etmək qeyri-mümkün idi. Ömrünün sonuna qədər bu ağır yüklə yaşamağa məhkum olmuşdu... Bakıya qayıtdıqdan sonra səhhəti gündən-günə pisləşir, artıq ağır sahədə çalışmaq ona çətinlik yaradırdı, ancaq işləməli, gənc ailəsini dolandırmalı idi. Beləcə, yaxından bələd olduğu tikinti sahəsindən uzaqlaşmalı olur və Bakı Kondisioner Zavodunun nəzdindəki "Sərin" kooperativində işləməyə başlayır.

Çox çətin dövr idi, Dağlıq Qarabağda baş verən hadisələrə, ermənilərin torpaq iddialarına etiraz əlaməti olaraq mitinqlər, tətilər günü-gündən daha geniş vüsət alırdı. Artıq münaqişə zəminində başlanan hadisələr böyüyərək müharibə həddinə çatmışdı. Dağlıq

Qarabağdan və Qərbi Azərbaycandan azərbaycanlılar zorla çıxarılır, əzab və işgəncələrə məruz qalırdılar, Bakıda da vəziyyət son dərəcə kritik həddə yüksəlmişdi. Yanvar vətənpərvər, ürəyi Vətən sevgisi ilə döyünən gənc idi, odur ki, bu hadisələrin içində idi. Hər gün işdən gəlir, bir tikə yeyəndən sonra meydanlara toplaşan yoldaşlarına qoşulur, tarixən qonşu olmuş ermənilərlə azərbaycanlıların arasına səpilməmiş ədavət toxumunun hara aparıb çıxacağına öncədən görür və ölkə rəhbərliyinin düzgün olmayan mövqeyini açıqca pisləyirdi.

Yaxşı başa düşürdü ki, şəninə nəğmələr qoşulan Sovet ordusu heç də ədalətli sülh ordusu deyil, qan tökən, evlər yıxan bir ordudur. Bu ordu bundan əvvəl Vilnüsədə, Alma-Atıda, Tbilisidə də qan tökmüşdü, indi isə növbə Bakının idi. Bu azadlıq mücahidini isə heç nə qorxutmurdu, nə qan, nə ölüm... Canının ağrı-acısına baxmayaraq, gecədən xeyli keçənədək meydana olurdu. Əlindən bundan başqa nə gəlirdi ki...

Adi günlərdən biri idi, işdən yenidən dönmüşdü, çox narahat görünürdü. Həmişəki kimi, oğlu Həsənlə görüşüb qapıdan çıxmaq istəyirdi ki, Almara: "Heç olmasa bu gün getmə, yaxşı görünürsən, özün də soyuqlamısan, hava da çox soyuqdur" - deyib onu yoldan saxlamaq istədi. Yanvar: "Narahat olma, evdə oturma bilmərəm, gedim, heç olmasa vəziyyətlə bağlı nəşə öyrənərəm. Həm də yoldaşlarımla sırası azalmasın..." - deyib evdən çıxdı. Meydanlara adətən avtobuslar aparırdı onları, heç vaxt gecikməzdi. Bu dəfə əksinə oldu, o, avtobusa yaxınlaşanda artıq tərənəmək üzrə idi, özü də ağzınadək dolmuşdu. Yoldaşları: "Bu gün qal, sabah gedərsən" - desələr də, olmadı, bir təhər özünü avtobusun içinə saldı. Ağzınadək dolu avtobus meydana doğru hərəkət etməyə başladı... Onun ölümə doğru getdiyini isə heç kəs bilmirdi...

...Yanvar küreyindən aldığı ağır güllə yarasından elə yerində keçmişdi. Doğmaları onun ölümündən 2 gün sonra xəbər tutmuş, iki günlük axtarışdan sonra Kaspar (indiki Mərkəzi Dənizçilər Xəstəxanası) adlanan xəstəxanada tapmışdılar...

Gənc ailə başsız qalandan sonra hər şey Almaranın üzərinə düşdü, Yanvarın bütün arzularını indi o gercəkləşdirməli idi. Şəhid ailəsi kimi döv-

lət onlara qayğı göstərsə də ən böyük köməyi doğmaları edirdi, lakin bu da uzun sürmədi. Gülablının işğaldan sonra ona arxa-dayaq duran insanlar özləri yurd-yuvalarını itirib, pərən-pərən düşdülər. Köçkün həyatı yaşamağa məcbur olan bu insanlara birotaqlı mənzilinin qapısını geniş açıb son tikəsini də onlarla bölüşdü. Vəziyyət bir qədər normallaşdıqdan sonra özündə təpər tapıb təhsilini davam etdirdi, 1997-ci ildə Bakı Dövlət Universitetinin filologiya fakültəsini bitirdi, 1999-cu ildə elə həmin ali məktəbin filologiya fakültəsinin folklor kafedrasında müəllim işləməyə başladı, 2012-ci ildə namizədlik dissertasiyası müdafiə edib elmi dərəcə aldı, yeganə övladını, Yanvarın yadigarı olan Həsəni Vətənə, elə-oba-ya, torpağa məhəbbət ruhunda böyüdü bəy-bəy çatdırdı. Almaranın dediklərindən: "Yanvar Vətəni canından çox sevirdi, o Qanlı Yanvar gecəsində həlak olmasaydı, Qarabağ döyüşlərində ön cəbhədə vuruşanlardan biri olardı..."

Bəli, 20 Yanvar qeyrət günü idi, o gün meydanlara, küçələrə toplaşan, güclü bir ordunun qarşısına əliyalın çıxanlar bunu bir daha sübut etdilər. Neçə-neçə ömür yarıda qaldı, arzuları bəmbəyaz qarın üzərinə qanla yazıldı, o qan sonralar torpaq uğrunda şəhid olacaq oğullarımızın damarına işlədi, şəhid sıraları hər gün təzələndi, artdı, bir amal uğrunda: "Təki, Vətən sağ olsun!"..

Zümürd QURBANQIZI,
"Respublika".